

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ:
ОБМІН ДОСВІДОМ

УДК: 342.01

DOI: <https://doi.org/10.32366/2709-9261-2022-3-1-151-160>

Зозуля Євген Вікторович,

доктор юридичних наук, професор

(Донецький державний університет

внутрішніх справ, м. Кривий Ріг)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8114-1133>

**НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА
ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
УКРАЇНИ**

Статтю присвячено дослідженню сучасного стану та напрямів удосконалення нормативно-правового регулювання міжнародного співробітництва Національної поліції в умовах державотворення сучасної України. Здійснено аналіз нормативно-правової бази, яка становить основу міжнародної взаємодії органів і підрозділів Національної поліції України з правоохоронними органами та міжнародними правоохоронними організаціями. Виокремлено базові засади, цілі, завдання та повноваження органів Національної поліції України у сфері міжнародного співробітництва. Охарактеризовано роль і завдання Міністерства внутрішніх справ України як центрального органу виконавчої влади у формуванні та вдосконаленні нормативно-правової бази, яка забезпечує виконання завдань і функцій, покладених на МВС України щодо формування державної політики з питань міжнародного співробітництва. Зроблено висновок, що в сучасних умовах невід'ємним елементом удосконалення нормативно-правової бази міжнародної поліційної діяльності є її реформування з урахуванням європейських і євроатлантичних критеріїв, узгодження кримінального законодавства та кримінального судочинства із стандартами й рекомендаціями Ради Європи.

Ключові слова: МВС України; Національна поліція України; нормативно-правова база; міжнародне співробітництво; протидія злочинності; система законодавства; удосконалення нормативно-правової бази.

Постановка проблеми. Протягом усього періоду становлення та розвитку незалежної України правоохоронні органи активно розвивають міжнародне співробітництво за різними напрямками, насамперед у сфері протидії транснаціональним видам злочинності. Зазначене обумовлено тим, що у світі відбувається стрімкий розвиток інтеграційних процесів, а також тим, що проблема зростання злочинності набуває все більш глобального характеру. Одним із негативних наслідків глобалізаційних процесів є стрімкий процес

інтернаціоналізації злочинності, коли зростає кількість злочинних проявів, що мають транснаціональний характер. Зокрема, серед цієї категорії злочинів особливу небезпеку становлять незаконний обіг наркотиків, культурних цінностей, зброї, радіоактивних матеріалів, нелегальна міграція та торгівля людьми, кіберзлочинність. За наявними відомостями, кожне десяте зі злочинних формувань, що діють на території України, має зв'язки із закордонним кримінальним середовищем.

Боротьба з такими видами злочинів може бути ефективною тільки за умови поєднання зусиль правоохоронних органів більшості держав, вироблення загального організаційно-правового механізму, що дозволяє реально реалізовувати принципи міжнародного співробітництва в боротьбі зі злочинністю, підтримання правопорядку, охорони прав і законних інтересів громадян.

У цій площині вагомим значення набуває наукове осмислення змісту, особливостей, напрямів та визначення найбільш ефективних форм міжнародного співробітництва правоохоронних органів у боротьбі зі злочинністю, серед яких першочерговим стає його належне нормативно-правове забезпечення. Увага науковців до цієї проблеми є логічною відповіддю на вимоги часу, потреби суспільства, держави та її правоохоронних органів. Означене питання набуває особливої актуальності на сучасному етапі державотворення, коли Україна протистоїть військовій агресії з боку Російської Федерації.

У цьому контексті надзвичайно важливі завдання з протидії організованим формам транснаціональної злочинності покладено на органи Національної поліції України. Це зумовлено тим, що Національна поліція є найчисельнішим серед вітчизняних правоохоронних органів, який несе основне навантаження у виконанні завдань із забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства й держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку, а також надання поліцейських послуг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання міжнародного співробітництва правоохоронних органів України в боротьбі зі злочинністю є предметом наукових досліджень у вітчизняній правовій науці. Зокрема, у науковій праці О. Виноградової проаналізовано проблеми міжнародного співробітництва України в галузі боротьби зі злочинністю [1], кримінологічна характеристика та шляхи запобігання транснаціональної злочинності були предметом наукового дослідження М. Вербенського [2], кримінологічну характеристику участі України в системі запобігання міжнародній злочинності висвітлено в монографії Г. Дідківської [3], комплексному дослідженню кримінологічних проблем протидії транснаціональній організованій злочинності в Україні присвячено дисертаційне дослідження Г. Жаровської [4], історико-правові проблеми становлення та розвитку міжнародного співробітництва органів внутрішніх справ України розглянуто в монографії Є. Зозулі [5], адміністративно-правові засади міжнародного співробітництва органів та підрозділів Національної поліції України досліджено в науковому доробку А. Калайди [6], науковий аналіз та обґрунтування шляхів вирішення комплексної наукової проблеми теоретико-правових засад міжнародного співробітництва щодо запобігання та протидії транснаціональній злочинності проведено в монографічному дослідженні І. Леган [7], обґрунтування кримінологічних засад протидії транскордонній злочинності та розробку структурно-функціональної моделі такої протидії здійснено в науковій праці С. Філіппова [8].

Водночас за роки функціонування Національної поліції як новоствореного правоохоронного органу України, який реалізує державну політику у сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства й держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки й порядку, накопичено певний досвід у цьому важливому напрямі боротьби з криміналітетом. Однак, незважаючи на доволі серйозну та ретельну увагу дослідників до означеної проблеми, низка її аспектів вимагає суттєвого наукового доопрацювання та уточнення, зокрема у визначенні проблем удосконалення нормативно-правового регулювання міжнародного співробітництва правоохоронних органів та пошуку ефективних шляхів їх вирішення.

Тому в статті ставимо за **мету** на підставі системного підходу дослідити сучасний стан нормативно-правового регулювання міжнародного співробітництва та визначити шляхи його вдосконалення для ефективного забезпечення зазначеного напрямку оперативно-службової діяльності органів та підрозділів Національної поліції України.

Виклад основного матеріалу. Розпочинаючи безпосереднє висвітлення проблеми, зазначимо, що основоположним завданням органів Національної поліції на шляху розвитку міжнародного співробітництва є формування і вдосконалення нормативно-правової бази, спрямованої на організацію, координацію і взаємодію з правоохоронними органами інших держав, міжнародними правоохоронними організаціями в боротьбі зі злочинністю.

Аналіз чинного законодавства дозволяє констатувати, що протягом періоду функціонування Національної поліції України як новоствореного державного правоохоронного органу сформовано певну нормативно-правову базу, яка має системний характер, що дає змогу визначити конкретні цілі, завдання та основні напрями діяльності Національної поліції у сфері міжнародного співробітництва.

Зазначена система законодавчого забезпечення міжнародної діяльності Національної поліції України передусім ґрунтується на положеннях профільного Закону України «Про Національну поліцію», ст. 3 якого визначає правові основи діяльності поліції. Вона встановлює, що у своїй діяльності поліція керується Конституцією України, міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, цим та іншими законами України, актами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, а також виданими відповідно до них актами Міністерства внутрішніх справ України, іншими нормативно-правовими актами [9, ст. 3].

Отже, закріплена в зазначеному нормативно-правовому акті система законодавства, у свою чергу, є нормативно-правовою основою забезпечення міжнародного співробітництва органів та підрозділів Національної поліції України за їх основними напрямками оперативно-службової діяльності.

Водночас положення, що більш предметно визначають загальні засади міжнародного співробітництва поліції, викладено у ст. 4 Закону України «Про Національну поліцію» [9, ст. 4]. У ній указано, що взаємовідносини у сферах діяльності поліції з відповідними органами інших держав та міжнародними організаціями базуються на міжнародних договорах, а також на установчих актах та правилах міжнародних організацій, членом яких є Україна. Визначено, що поліцейські можуть направлятися до міжнародних організацій, іноземних держав як представники поліції з метою забезпечення координації співробітництва

з питань, які належать до повноважень поліції. До того ж зазначено, що поліцейські можуть залучатися до участі в міжнародних операціях з підтримання миру та безпеки [9, ст. 4].

Слід зауважити, що у вказаному законодавчому акті також визначаються основні повноваження поліції у сфері міжнародного співробітництва, а саме те, що вона виконує в межах компетенції запити органів правопорядку (правоохоронних органів) інших держав або міжнародних організацій поліції відповідно до закону та міжнародних договорів України [9, ст. 23].

Ще одним нормативно-правовим актом, який формує систему законодавчого регулювання міжнародної діяльності Національної поліції України, є Положення про Національну поліцію, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 року. У ньому більш предметно визначено завдання Національної поліції України у сфері міжнародного співробітництва, а також закріплено деталізований спектр завдань на цьому важливому напрямі діяльності. Зокрема, ідеться про те, що Національна поліція здійснює в межах повноважень, передбачених законом, міжнародне співробітництво, бере участь у розробленні проектів та укладенні міжнародних договорів України з питань боротьби із злочинністю та інших питань, що належать до її компетенції, а також забезпечує їх виконання. Крім того, здійснює представництво та забезпечує виконання зобов'язань України в Міжнародній організації кримінальної поліції – Інтерполі (далі – Інтерпол) та Європейському поліцейському офісі (Європолі) (далі – Європол). Наступним напрямом є організація взаємодії правоохоронних та інших державних органів України з Інтерполом, Європолом, а також компетентними органами інших держав із питань, що належать до сфери діяльності Інтерполу та Європолу.

Серед інших пріоритетних завдань є те, що Національна поліція використовує та надає іншим правоохоронним органам України доступ до інформаційно-телекомунікаційних систем і банків даних Інтерполу та Європолу, а також вносить до цих банків даних інформацію правоохоронних органів України; виконує в межах компетенції запити органів правопорядку (правоохоронних органів) інших держав або міжнародних організацій поліції відповідно до закону, міжнародних договорів України, установчих актів та правил міжнародних організацій поліції, членом яких є Україна.

Також Національна поліція відповідно до покладених на неї завдань звертається в межах своєї компетенції із запитами до органів правопорядку (правоохоронних органів) інших держав або міжнародних організацій поліції відповідно до закону, міжнародних договорів України, установчих актів та правил міжнародних організацій поліції, членом яких є Україна; організовує в межах своєї компетенції приймання-передавання осіб, які перебувають під вартою на державному кордоні України або за її межами. До того ж Національна поліція направляє поліцейських до міжнародних організацій, іноземних держав як представників поліції з метою забезпечення координації співробітництва з питань, що належать до повноважень Національної поліції; забезпечує участь національного персоналу з числа працівників Національної поліції в міжнародних операціях з підтримання миру й безпеки, здійснює оперативне управління та контроль за його діяльністю; організовує взаємодію з міжнародними організаціями з питань миротворчої діяльності [10, п. 4].

На нашу думку, згадані вище нормативно-правові акти достатньою мірою визначають зміст та основні завдання міжнародного співробітництва Національної поліції України за основними напрямками її оперативно-службової діяльності.

Слід зауважити, що чинна система нормативно-правового забезпечення міжнародного співробітництва Національної поліції України доповнюється низкою відомчих нормативно-правових актів. До них належить Інструкція про порядок направлення представників Національного центрального бюро Інтерполу до Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України (далі – МВС України) від 29 листопада 2018 року [11]. Цей нормативно-правовий акт визначає порядок направлення працівників Національної поліції України до Генерального секретаріату Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол і конкретизує реалізацію одного із зазначених вище завдань у сфері міжнародного співробітництва, а саме організацію взаємодії правоохоронних та інших державних органів України з компетентними органами інших держав щодо питань, які входять до сфери діяльності Інтерполу та Європолу.

Крім того, важливий напрям міжнародного співробітництва передбачає Інструкція з організації проходження служби у складі міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки національним персоналом із числа поліцейських, військовослужбовців Національної гвардії України, затверджена наказом МВС України від 31 липня 2019 року, яка визначає порядок організації та направлення кандидатів до складу міжнародних операцій з підтримання миру й безпеки (далі – місії), порядок перебування в місіях, продовження строку перебування поліцейських, військовослужбовців Національної гвардії України в місіях, їх повернення або відкликання з місії, а також повторного направлення та порядок організації обліку й ведення службової документації [12].

Необхідною складовою нормативно-правового забезпечення зазначеного напрямку міжнародної діяльності Національної поліції України є Порядок направлення офіцерів зв'язку до Європейського поліцейського офісу, затверджений наказом МВС України від 29 жовтня 2019 року, який устанавлює механізм направлення поліцейських до Європейського поліцейського офісу, м. Гаага, Королівство Нідерландів, для виконання функцій офіцерів зв'язку України [13] та ін.

Характеризуючи міжнародну базу досліджуваної системи нормативно-правового регулювання міжнародного співробітництва Національної поліції України, слід указати на те, що її умовно можна поділити на дві складові. Перша – це міжнародні документи щодо забезпечення демократичних прав людини та державні угоди з надання правової допомоги. Друга група безпосередньо стосується взаємодії правоохоронних органів, зокрема поліції, і визначає механізми спільної боротьби з різними видами транснаціональної злочинності. Ці нормативно-правові акти є органічною складовою законодавчої бази взаємодії або міжнародного співробітництва МВС України, Національної поліції з правоохоронними структурами інших країн та міжнародними правоохоронними організаціями.

До останніх можна віднести:

1) багатосторонні універсальні конвенції (договори, угоди), що містять загальні норми й інститути про відповідальність за міжнародні злочини та

правопорушення (наприклад, Статут Міжнародного військового трибуналу 1945 року, Конвенція про незастосування строку давності до воєнних злочинців і злочинів проти людства 1968 року тощо);

2) багатосторонні цільові конвенції (договори, угоди), що містять норми й інститути щодо відповідальності за окремі злочини (наприклад, Конвенція Організації Об'єднаних Націй про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин 1988 року, Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією 1999 року з Додатковим протоколом до неї 2003 року, Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності 2000 року, Конвенція про кіберзлочинність 2001 року з Додатковим протоколом до неї, який стосується криміналізації дій расистського та ксенофобного характеру, вчинених через комп'ютерні системи, 2003 року та ін.);

3) багатосторонні регіональні конвенції (договори, угоди), які мають предметний характер, тобто передбачають норми й інститути про відповідальність за окремі злочини або регулюють інші питання боротьби зі злочинністю в межах певного регіону (наприклад, Європейська конвенція про видачу правопорушників 1957 року з Додатковими протоколами до неї 1975 року і 1978 року, 2010 року та 2012 року, Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах 1959 року з Додатковими протоколами до неї 1978 року, 2001 року, Конвенція Ради Європи про відмивання, виявлення, вилучення та конфіскацію прибутків від злочинної діяльності 1990 року, Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму 2005 року, Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми 2005 року тощо);

4) двосторонні міжурядові та відомчі договори (угоди) про надання правової допомоги у кримінальних справах, про видачу правопорушників, про боротьбу з окремими видами злочинів, інші форми взаємодії між поліцейськими відомствами інших держав.

Необхідно наголосити, що важливу роль у цьому процесі відіграє МВС України як центральний орган виконавчої влади. Відповідно до покладених на нього завдань, воно забезпечує міжнародне співробітництво, бере участь у розробленні проєктів та укладенні міжнародних договорів України з питань, що належать до його компетенції, забезпечує в межах повноважень, передбачених законом, виконання укладених міжнародних договорів України [14, п. 4].

Виконуючи функцію зовнішніх зв'язків з міністерствами внутрішніх справ близького й далекого зарубіжжя, МВС України бере участь у розробленні проєктів міжнародних договорів (угод) України з питань боротьби зі злочинністю, забезпечує в межах своїх повноважень виконання укладених міжнародних договорів (угод).

Окрім угод, відносини МВС України з відповідними органами інших держав та міжнародними організаціями поліції оформлюються протоколами, рішеннями тощо, які мають однакову юридичну силу з угодами. Принагідно зауважимо, що угоди про співробітництво МВС України з відповідними правоохоронними органами іноземних держав будуються як на багатосторонній, так і односторонній основі й визначають співробітництво і взаємодію як за одним, так і за кількома напрямами оперативно-службової діяльності Національної поліції України.

Водночас необхідно акцентувати увагу на тому, що вдосконалення механізмів міжнародного співробітництва органів і підрозділів Національної

поліції України з правоохоронними структурами інших держав потребує цілеспрямованої та системної роботи на шляху подальшого розвитку його нормативно-правового забезпечення. На нашу думку, основними напрямками реалізації цього завдання є:

- продовження процесу адаптації українського законодавства до законодавства Європейського Союзу з питань протидії проявам найбільш небезпечних видів міжнародної, насамперед організованої, злочинності;
- розвиток і перегляд договірно-правової бази, що регламентує міжнародне співробітництво у сфері протидії злочинності, запровадження новітніх підходів і стандартів до професійної освіти та підготовки працівників поліції, інформаційно-аналітичного, наукового та кадрового забезпечення діяльності органів та підрозділів Національної поліції України;
- ініціювання вдосконалення міжнародно-правових актів з урахуванням практики діяльності правоохоронних органів країн-членів Європейського Союзу;
- участь у розробці спільних міждержавних програм, нормативно-правових актів з регламентації спільних заходів із запобігання та протидії злочинності.

Висновки. Отже, формування і реалізація основ ефективного співробітництва Національної поліції України з поліцейськими органами інших країн та міжнародними правоохоронними організаціями, може відбуватися лише за умов створення, постійного розвитку й удосконалення ефективного правового поля за основними напрямками її оперативно-службової діяльності і, передусім, з питань боротьби зі злочинністю, взаємодії в розслідуванні злочинів та розшуку злочинців.

Аналіз чинної нормативно-правової бази дає змогу зробити висновок, що протягом усього періоду її функціонування органами державної влади та управління здійснюється послідовна робота зі створення і зміцнення законодавчої бази, яка регламентує міжнародне співробітництво Національної поліції України, що заклало підґрунтя та забезпечило умови для розвитку міжнародного співробітництва органів Національної поліції як із компетентними органами зарубіжних держав, так і з міжнародними правоохоронними організаціями.

Важливим є те, що зазначений комплекс міжнародно-правових документів, сформований за безпосередньої участі МВС України, дозволив створити необхідні умови для організації міжнародного співробітництва на одному з пріоритетних напрямів оперативно-службової діяльності Національної поліції України – у сфері боротьби з основними видами міжнародної злочинності та корупцією.

На сучасному етапі державотворення розпочата в Україні адміністративно-правова реформа в умовах подальшого розвитку суспільства на шляху до плюралістичної економіки й політики визначила перед органами державної влади, у тому числі й перед органами Національної поліції України, надзвичайно важливе питання про забезпечення повноважень правоохоронних органів та формування реальних умов для безкомпромісної боротьби з організованою злочинністю, зокрема з її транснаціональними видами й корупцією.

З огляду на викладене, невід'ємним елементом удосконалення нормативно-правової бази міжнародної поліційної діяльності є її реформування з урахуванням європейських і євроатлантичних критеріїв, узгодження кримінального законодавства та кримінального судочинства із стандартами й рекомендаціями

Ради Європи, визначення оптимальної структури та штатної чисельності органів і підрозділів Національної поліції України, зважаючи на нагальні потреби національної антикорупційної політики та економічних можливостей держави, усунення частого дублювання функцій різними органами, підвищення рівня професіоналізму й відповідальності в усіх ланках правоохоронного сектору, подальше впровадження демократичних світових стандартів у повсякденну та службову діяльність Національної поліції України.

У зв'язку з цим особливу увагу необхідно зосередити на подальшому розширенні та вдосконаленні нормативно-правової бази, що забезпечує можливості реального співробітництва з органами поліції зарубіжних країн та міжнародними правоохоронними організаціями в конкретних питаннях.

На сьогодні вирішення проблем протидії транснаціональній злочинності, як ніколи, вимагає участі правоохоронних органів усіх країн в умовах тісної співпраці як на національному, так і міжнародному рівнях, що потребує об'єднання зусиль МВС України, Національної поліції України з правоохоронними органами інших країн, глобальними та регіональними міжнародними правоохоронними організаціями й механізмами з метою узгодження загальних регламентаційних і правоохоронних стратегій у цій галузі.

На нашу думку, магістральним напрямом на цьому шляху є поступовий перехід від міжвідомчих до міжурядових угод про співробітництво у сфері запобігання і боротьби із транснаціональними видами злочинності. Це дозволить підвищити правовий статус таких договірних документів, врегулювати проблеми, пов'язані з відмінностями структур, повноважень і функцій міністерств внутрішніх справ країн-партнерів, їх правоохоронних органів, забезпечити умови для об'єднання та координації зусиль компетентних органів цих країн у вирішенні основних завдань оперативно-службової діяльності у протидії злочинності, щодо охорони громадського порядку, захисту прав і свобод громадян.

В умовах, коли Україна протистоїть військовій агресії з боку Російської Федерації, актуалізується проблема вдосконалення правової бази діяльності Національної поліції, пов'язаної з фіксацією, документуванням та розслідуванням скоєних російськими військовослужбовцями злочинів проти мирного населення України, та співпраці на цьому напрямі з правоохоронними органами інших країн і міжнародними правоохоронними організаціями. Тому **подальші дослідження** в окресленому напрямі є надзвичайно важливими та актуальними.

Список використаних джерел

1. Виноградова О. І. Міжнародне співробітництво України у галузі боротьби зі злочинністю : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2000. 20 с.
2. Вербенський М. Г. Транснаціональна злочинність: кримінологічна характеристика та шляхи запобігання : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Дніпропетровськ, 2010. 40 с.
3. Дідківська Г. В. Кримінологічна характеристика участі України в системі запобігання міжнародній злочинності : монографія. Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2019. 356 с.
4. Жаровська Г. П. Теорія та практика протидії транснаціональній організованій злочинності в Україні : автореф. дис. ... докт. юрид. наук. Київ, 2019. 42 с.
5. Зозуля Є. В. Міжнародне співробітництво органів внутрішніх справ України: історико-правове дослідження : монографія. Харків : НікаНова, 2014. 782 с.
6. Калайда А. В. Адміністративно-правові засади міжнародного співробітництва органів та підрозділів Національної поліції України : дис. ... д-ра філософії за спеціальністю : 081 – Право. Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2021. 214 с.
7. Леган І. М. Міжнародне співробітництво у сфері запобігання та протидії транснаціональній злочинності : монографія. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2021. 328 с.
8. Філіппов С. О. Кримінологічні засади протидії транскордонній злочинності : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Дніпро : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2019. 40 с.

9. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 12.03.2022).
10. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 877. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 12.03.2022).
11. Інструкція про порядок направлення представників Національного центрального бюро Інтерполу до Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол: затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 29 листопада 2018 року № 968. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1447-18#Text> (дата звернення: 14.03.2022).
12. Інструкція з організації проходження служби у складі міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки національним персоналом із числа поліцейських, військовослужбовців Національної гвардії України: затверджена наказом МВС України від 31 липня 2019 року № 639. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1089-19#Text> (дата звернення: 14.03.2022).
13. Порядок направлення офіцерів зв'язку до Європейського поліцейського офісу: затверджений наказом МВС України від 29 жовтня 2019 року № 905. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1158-19#Text> (дата звернення: 15.03.2022).
14. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 878. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.03.2022).

References

1. Vynohradova, O. I. (2000). Mizhnarodne spivrobitnytstvo Ukrainy u haluzi borotby zi zlochynnistiu [Ukraine's international cooperation in the fight against crime]: avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk. Kharkiv. 20 s. [in Ukrainian].
2. Verbenskiy, M. H. (2010). Transnatsionalna zlochynnist: kryminolohichna kharakterystyka ta shliakhy zapobihannia [Transnational crime: criminological characteristics and ways to prevent it]: avtoref. dys. ... d-ra yuryd. nauk. Dnipropetrovsk. 40 s. [in Ukrainian].
3. Didkivska, H. V. (2019). Kryminolohichna kharakterystyka uchasti Ukrainy v systemi zapobihannia mizhnarodnii zlochynnosti: monohrafiia [Criminological characteristics of Ukraine's participation in the system of international crime prevention: monograph]. Vinnytsia: TOV «TVORY». 356 s. [in Ukrainian].
4. Zharovska, H. P. (2019). Teorii ta praktyka protydii transnatsionalnii orhanizovanii zlochynnosti v Ukraini [Theory and practice of combating transnational organized crime in Ukraine]: avtoref. dys. ... dokt. yuryd. nauk. Kyiv. 42 s. [in Ukrainian].
5. Zozulia, Ye. V. (2014). Mizhnarodne spivrobitnytstvo orhaniv vnutrishnikh sprav Ukrainy: istoryko-pravove doslidzhennia: monohrafiia [International cooperation of internal affairs bodies of Ukraine: historical and legal research: monograph]. Kharkiv: NikaNova. 782 s. [in Ukrainian].
6. Kalaida, A. V. (2021). Administratyvno-pravovi zasady mizhnarodnoho spivrobitnytstva orhaniv ta pidrozdiliv Natsionalnoi politsii Ukrainy [Administrative and legal bases of international cooperation of bodies and divisions of the National Police of Ukraine]: dys. ... d-ra filosofii za spetsialnistiu: 081 – Pravo. Kyiv: Natsionalna akademiia vnutrishnikh sprav. 214 s. [in Ukrainian].
7. Lehan, I. M. (2021). Mizhnarodne spivrobitnytstvo u sferi zapobihannia ta protydii transnatsionalnii zlochynnosti: monohrafiia [International cooperation in the field of prevention and counteraction to transnational crime: monograph]. Chernihiv: NU «Chernihivska politekhnik». 328 s. [in Ukrainian].
8. Filippov, S. O. (2019). Kryminolohichni zasady protydii transkordonnii zlochynnosti [Criminological principles of combating cross-border crime]: avtoref. dys. ... d-ra yuryd. nauk. Dnipropetr. derzh. un-t vnutr. sprav. 40 s. [in Ukrainian].
9. Pro Natsionalnu politsiiu: Zakon Ukrainy vid 2 lypnia 2015 roku № 580-8 [On the National Police: Law of Ukraine]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (data zvernennia: 12.03.2022) [in Ukrainian].
10. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Natsionalnu politsiiu: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28 zhovtnia 2015 r. № 877 [On approval of the Regulation on the National Police: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF#Text> (data zvernennia: 12.03.2022) [in Ukrainian].
11. Instrukttsiia pro poriadok napravlennia predstavnykiv Natsionalnoho tsentralnoho biuro Interpolu do Mizhnarodnoi orhanizatsii kryminalnoi politsii – Interpol [Instruction on the Procedure for sending representatives of the National Central Bureau of Interpol to the International Criminal

- Police Organization - Interpol]: zatverdzhena nakazom Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy vid 29 lystopada 2018 roku № 968. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1447-18#Text> (data zvernennia: 14.03.2022) [in Ukrainian].
12. Instruksiiia z orhanizatsii prokhodzheniia sluzhby u skladi mizhnarodnykh operatsii z pidtrymannia myru i bezpeky natsionalnym personalom iz chysla politseiskykh, viiskovosluzhbovtiv Natsionalnoi hvardii Ukrainy [Instruction on the organization of service in international peacekeeping operations by national personnel from the police, servicemen of the National Guard of Ukraine]: zatverdzhena nakazom MVS Ukrainy vid 31 lypnia 2019 roku № 639. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1089-19#Text> (data zvernennia: 14.03.2022) [in Ukrainian].
 13. Poriadok napravleniia ofitseriv zviazku do Yevropeiskoho politseiskoho ofisu [Procedure for sending liaison officers to the European Police Office]: zatverdzhenyi nakazom MVS Ukrainy vid 29 zhovtnia 2019 roku № 905. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1158-19#Text> (data zvernennia: 15.03.2022) [in Ukrainian].
 14. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Ministerstvo vnutrishnikh sprav Ukrainy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28 zhovtnia 2015 r. № 878 [On approval of the Regulation on the Ministry of Internal Affairs of Ukraine: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF#Text> (data zvernennia: 15.03.2022) [in Ukrainian].

Zozulya Evgen,

Doctor of Law, Professor

(Donetsk State University of Internal Affairs, Kryvyi Rih)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8114-1133>

REGULATORY AND LEGAL REGULATION OF INTERNATIONAL COOPERATION BETWEEN THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE

The article is devoted to the research of the current condition and directions for improving the legal regulation of international cooperation of the National Police in the conditions of the functioning of the state of modern Ukraine. From the standpoint of a systematic approach, an analysis was made of the legal framework that laid the foundations for international interaction between the bodies and units of the National Police with law enforcement agencies and international law enforcement organizations. It is determined that during the functioning of the National Police as a just created state law enforcement body a certain legal framework has been formed, which has a systemic character and allows to determine specific goals, objectives and main directions of its activities in the field of international cooperation. Based on the analysis of the current legal framework, the basic principles of relations in the field of police with relevant bodies of other states and international organizations, goals, tasks and main powers of the National Police in the field of international cooperation are identified. Attention is focused on the fact that the current system of regulatory and legal support of international cooperation of the National Police is thoroughly supplemented by a number of departmental regulatory legal acts. The international components of the researched system of legal regulation of international cooperation of the National Police are characterized. It is concluded that it can be divided into two components. The first is international documents on ensuring democratic human rights and state agreements on the provision of legal assistance. The second group directly deals with the interaction of law enforcement agencies, in particular the police, and identifies mechanisms for jointly combating various types of transnational crime. These legal acts are an organic component of the legislative base for interaction or international cooperation between the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, the National Police and law enforcement agencies of other countries. The role and tasks of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine as the central executive body in the formation and improvement of the modern legal framework, which ensures the implementation of tasks and functions assigned to the Ministry of Internal Affairs of Ukraine to form a state policy on international cooperation. Attention is focused on the need to improve the mechanisms of international cooperation between the bodies and units of the National Police of Ukraine with law enforcement agencies of other states, which in turn requires targeted and systematic work towards the further development of its legal support. A number of main directions for the implementation of this important task are proposed. It is concluded that in modern conditions an integral element of improving the regulatory and legal base of international policing is its reform, taking into account European and Euro-Atlantic criteria, bringing criminal law and criminal justice in line with standards and recommendations of the Council of Europe.

Key words: Ministry of Internal Affairs of Ukraine; National Police; regulatory and legal base; international cooperation; crime prevention; system of legislation; improvement of regulatory and legal base.

Надіслано до редколегії 11.04.2022
Рекомендовано до публікації 13.04.2022